KRONIKA FARMACEUTYCZNA

CZASOPISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM NAUKOWYM, ZAWODOWYM i PRAKTYCZNYM POLSKIEGO APTEKARSTWA
ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO FARMACEUTÓW PRACOWNIKÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Cena prenumeraty:
Zeszyt pojedynczy . . Mk 25·—
Kwartalnie . . . . . Mk 70·—
P. K. O. 141348.
Ceny prenumeraty i ogłoszeń bez zobowiązań.

POD REDAKCJĄ
Mr. JANA HENOCHA.

Redakcja: Kraków, Loretańska 4. — Tel. 2310.
Administracja: Kraków, Mikołajska 2, II. p.

Ceny ogłoszeń jednorazowo:
1/1 Mk 1600·— | 1/4 Mk 500·—
1/2 „ 900.— | 1/8 „ 300.—
Przy całoroczn. ogłoszeniu 10% opustu.
Drobne ogłoszenia do 10 słów Mk 150·—,
do 20 słów Mk 250·—.

Zeszyt 7 i 8. Kraków, lipiec i sierpień 1921. Rocznik XX.

CO BĘDZIE Z PRAKTYKĄ APTEKARSKĄ?

W październiku bieżącego roku szkolnego ukazało się rozporządzenie Ministerstwa Oświecenia Publ. o nowych studjach farmaceutycznych, uwarunkowanych egzaminem dojrzałości, w grudniu rozporządzenie Ministerstwa Zdrowia publ., wprowadzające ten egzamin jako kwalifikację do wstąpienia na praktykę aptekarską.

Dlaczego Ministerstwo Zdrowia publ. tak długo zwlekało z wydaniem tego rozporządzenia, wiedząc o mających wkrótce obowiązywać studjach a przyszedłszy także dawno do przekonania, że ukończona szkoła średnia daje minimum wiadomości, jakie może posiadać słuchacz uniwersytetu i członek zawodu „inteligentnego", dlaczego naraziło na trudności stąd wynikłe władze uniwersyteckie i całe zastępy dzisiejszych i jutrzejszych słuchaczy farmacji, dlaczego nie jest w stanie zdobyć się na tyle samodzielności, aby dojrzałą myśl przybrać w prawną formę i czekało, aż je inne ministerstwo wyręczy — byłyby to wszystko pytania spóźnione, gdyby z innego powodu nie aktualne.

Wedle wprowadzonego w życie statutu studjów farmaceutycznych można uzyskać dyplom magistra farmacji, nie odbywszy wcale praktyki aptekarskiej. Program nauk obejmuje wprawdzie kurs „farmacji stosowanej" w aptece wzorowej, nie porusza jednak kwestji praktyki, która wedle trójdzielnicowego ustawodastwa jest obowiązującą do wykonywania zawodu aptekarskiego. Toteż reprezentacje zawodowe nie przyznają kiedyś dyplomowanym, magistrom, którzy przepisanej praktyki nie odbyli, praw, ordynacją aptekarską uwarunkowanych.

Urosną z tego powodu ministerstwu niewątpliwie poważne trudności, które skrupią się znowu na najmniej winnych a najbardziej interesowanych — i gdyby nie ten wzgląd wartoby cicho czekać chwili, w której Ministerstwo Zdrowia zdecyduje się na zabranie głosu w tej sprawie, czem zostanie do tego zmuszone, kto je wyręczy, czy uprzedzi.

Z dwu kwestji odnośnych do tej sprawy: kiedy praktyka ma się odbywać i jak ma się odbywać, wypowiedziało się już co do pierwszej Ministerstwo Zdrowia: że praktyka nie musi się odbywać przed studjami uniwersyteckimi.

A wypowiedziało się dość łatwym, choć niedość praktykowanym sposobem: milczeniem. Bo oto Ministerstwo Ośw. Pub. zezwala studjować na wszechnicy farmację bezpośrednio po ukończeniu szkoły średniej, a Ministerstwo Zdrowia nie wydaje rozporządzenia ani sprzecznego, ani równobrzmiącego — akceptuje więc fakt, przez kogo innego dokonany. Zajdą potem wypadki, które postanowią, kiedy praktyka musi się odbywać — ministerstwo znowu przyjmie to do wiadomości, jakiś referent zlituje się kiedyś nad nieskodyfikowanymi prawami, „zbierze" je i p. minister podpisze „rozporządzenie". A przecież pisano o tej sprawie w prasie zawodowej, słano memorjały, była jakaś ankieta aptekarska z której rząd miał tylko wnioski wysnuć — anemja naszej najwyższej władzy zdrowia trwa naprawdę niepokojąco długo.....

Ponieważ zaś idzie o rzecz daleko ważniejszą, niż o stronę formalną, prawną, bo o wartość całej reformy — czas najwyższy, by się decydujący czynnik wypowiedział stanowczo i decydująco.

Że dotychczasowy sposób praktycznego wyszkolenia, poprzedzający okres studjów teoretycznych, był anomalją, bardzo ujemnie odbijającą się na wykształceniu aptekarza a nie spotykaną w żadnym innym zawodzie, wymagającym studjów uniwersyteckich, zgodzili się już wszyscy Był anomalją, ponieważ apteka, będąca poza swoim charakterem zakładu użyteczności publicznej, przedsiębiorstwem dochodowem, nie jest uczelnią. Był, jako przygotowanie do studjów teoretycznych raczej przeszkodą, gdyż wdrażał w pewne mechaniczne rękoczyny, wprowadzał i uświęcał bezmyślność, rutyną zabijał wszelką myśl. Był jako wykształcenie niewystarczający, bo aptekarze — poza jednostkami — nie pielęgnują wiedzy, przeto nie mogą się z nią dzielić z innymi. Jeżeli dzisiaj opinja publiczna właścicieli aptek zarzuca mło-

demu pokoleniu farmaceutów brak przygotowania fachowego i sprawności technicznej, to zarzut ten zwraca się całym swoim ciężarem tak przeciw mistrzom tego pokolenia, jak i przeciw systemowi. Jeżeli zatem znajdują się jeszcze zwolennicy dotychczasowego systemu, to kierują nimi motywy dużo niższej wartości, niż t. zw. troska o przyszłość zawodu

To też z radością powitać należy w programie studjów uniwersyteckich, w ich drugiej połowie zajęcia praktyczne w aptece wzorowej. Po przejściu wszystkich nauk przygotowawczych przyrodniczych, przyzwyczajony do ścisłości i systematyczności fizycznej i chemicznej, wchodzi adept farmacji do wzorowej apteki, uczy się stosować wiedzę w aptekarstwie, nie uczy się parodji wiedzy i aptekarstwa. Spotka się nadto w takiej pracowni uniwersyteckiej z całym szeregiem robót, których nie miałby nigdy sposobności zobaczyć przy dzisiejszym stanie wielkiego przemysłu farmaceutycznego, będzie sporządzał sam przetwory, które teraz zna tylko jako produkt ostateczny, z widzenia. Bo apteka uniwersytecka będzie nietylko uczelnią, ale i farmaceutyczną pracownią doświadczalną.

Ten jej charakter i to jej zadanie wyklucza z góry myśl, aby mogła być przedsiębiorstwem na znaczne zyski obliczonem, aby miała być apteką o charakterze apteki publicznej. I jeżeli komuś projekt taki się uśmiecha, jeżeliby ktoś chciał wypaczyć piękną i zdrową myśl reformy naszych studjów, należy z góry ostrzedz uniwersytety i rząd, aby nie łożyły trudu i kosztów, które pójdą na marne, które narobią tylko... wiele hałasu o nic. A jeśli idzie o koszta takiej pracowni, to opłacą ją w zupełności przetwory i leki, dostarczane klinikom i szpitalom państwowym, to nie należy zapominać, że doświadczalna pracownia może i powinna dać początek bardzo rentownej wytwórni farmaceutycznej. Niekompletne wyszkolenie z powodu braku styczności z publicznością i stroną handlową aptekarstwa, łatwo uzupełni farmaceuta teoretycznie i praktycznie wykształcony w aptece publicznej, w której kilkomiesięczną praktykę dla uzyskania prawa wykonywania zawodu aptekarskiego będzie musiał odbyć. Tutaj jednak smutne doświadczenia lat ostatnich zniewalają do pewnych zastrzeżeń i korporacje zawodowe oraz czynniki rządzące będą musiały wglądnąć w kwalifikacje aptekarzy, uprawnionych do przyjmowania praktykantów, mających uzyskać aprobatę na aptekarza.

Ale czas nagli, bo już skończyli pierwszy rok studjów słuchacze, dla których niema przepisu, kiedy jak i gdzie praktykę mają odbywać.

UNIWERSYTET DRUGIEGO RZĘDU.

Na Uniwersytecie warszawskim, wileńskim, poznańskim i krakowskim obowiązują nowe, rozszerzone studja farmaceutyczne — uniwersytet lwowski, korzystając z rozporządzenia, które zezwala na uniwersytetach małopolskich wprowadzić reformę od r. 1921/22, zostawił wszystko po dawnemu, a nawet cofnął się wstecz, bo podobno przyjmuje słuchaczy z 4 klasami gimnazjalnymi. Wedle zaś dochodzących zewsząd słuchów ma zamiar na mocy autonomji uniwersyteckiej zupełnie reformy nie przyjąć, wychodząc z założenia, że zawód aptekarski wogóle wyższych studjów nie wymaga i wystarczającem do niego przygotowaniem byłaby średnia szkoła zawodowa!

Dzisiaj, kiedy w całej Europie studja farmaceutyczne już rozszerzono, albo nad daleko idącą reformą się pracuje, kiedy u nas drogiści żądają kursów uniwersyteckich, polska kresowa placówka chce obniżyć poziom wykształcenia naszego zawodu, tworzyć asylum dla wszystkich nieuków z państwa.

Jesteśmy przekonani, że zapowiedziany na jesień w Warszawie zjazd profesorów studjów farmaceutycznych, ukróci tę autonomiczną samowolę i nie dopuści do tego, by zainteresowane sfery poszły śladem Tübingen, ogłosiwszy urbi et orbi: Cavete Leopolim!

ZE ZWIĄZKU ZAWODOWEGO.

Z ZARZĄDU GŁÓWNEGO.

Na posiedzeniach w dn. 2, 9, 23 i 30 czerwca b. r. załatwiono następujące sprawy:

1) Koledzy z b. zaboru pruskiego, zgłosili za pośrednictwem oddziału krakowskiego, chęć nawiązania stosunków ze Związkiem; przyjmując fakt ten z wielkiem zadowoleniem, należy go uważać za jeden z końcowych etapów w trudnych warunkach postępującej organizacji farmaceutów pracowników, obejmującej dziś terena prawie całej Rzeczypospolitej Polskiej.

2) Już niejednokrotnie poruszana myśl ujednostajnienia poborów (obok tych samych warunków pracy), (p. Nr. 6 z b. r.), na obszarze dawnej Kongresówki, postanowił Zarząd główny zrealizować. Zwraca się przeto do wszystkich Oddziałów z prośbą o jaknajrychlejsze przesłanie tabeli płac do Zarządu gł. i do „Kroniki farmaceutycznej“.

W Warszawie pobierają: *a*) w aptekach Kas chorych: 1) prowizor zarządzający 21.000 Mp, prowizor zwyczajny 18.000 Mp, 2) pomocnik wice-zarządzający 18.000 Mp, pomocnik zwyczajny 15.750 Mp, *b)* w aptekach prywatnych: prowizor 18—23.000 Mp, pomocnik 15—18.000 Mp. Na prowincji pensja pomocnika wynosi 10—12.000 Mp. obok pełnego utrzymania z mieszkaniem.

3) Do kasy Związku wpłynęło: z oddziału warszawskiego ze składek członków za maj 7.000 Mp, i z $^{1}/_{2}$ dn. zarobku 1.250 Mp; z oddziału lubelskiego od 28 członków (liczba członków wzrosła z 21 na 28) 1.400 Mp. za maj.

Mimo to stan finansowy Zarządu gł. przedstawia się źle, a to z powodu niepunktualnego płacenia wkła-

dek, względnie niewypłacalności wprost niektórych oddziałów. W kasie pustki tak, że Zarząd gł. nie miał z czego wypłacić sekretarzowi pensji. Ponosząc koszta prenumeraty „Kroniki farmac." dla oddziałów, postanowił Zarząd wstrzymać jej wysyłkę do oddziałów, zalegających chronicznie z wkładkami. **Następny zeszyt „Kroniki" zostanie wstrzymany dla oddziałów: łódzkiego, radomskiego, częstochowskiego i włocławskiego.**

Skutkiem złego stanu finansowego i praca organizacyjna źle postępuje. Do oddziałów świeżo się organizujących należałoby wysłać delegatów, na co niestety zarząd nie może sobie pozwolić.

Opieszałość i brak poczucia obowiązku niektórych oddziałów brak zainteresowania, który niejednokrotnie podkreślaliśmy, są powodem, że Zarząd gł. nie jest w stanie przeprowadzić swoich zamierzeń, ziścić nadzieji, które w nim pokładano.

4) Oddział krakowski zwrócił się do Zarzędu gł. z prośbą o bezzwłoczne poczynienie kroków w Ministerstwie Pracy i Opieki społ. celem wyjaśnienia, o ile ustawa o czasie pracy odnosi się do pracy w aptekach. Główny Inspektor Pr, który delegatowi Zarządu gł. oświadczył, że „ustawa o 46-godzinnym tygodniu pracy, obowiązuje apteki, a winni przekroczenia jej pociągani są do odpowiedzialności karnej", miał się zwrócić do Inspektora Pr. w Krakowie z wyjaśnieniem obowiązku stosowania ustawy do aptek. Kopję z interpretacją ustawy miał gł. Inspektor Pr. przesłać Zarządowi gł.

Zestawienie kasowe Zarządu Głównego

za czas od 1 maja 1920 roku do 31 grudnia 1920 roku.

Przychód.

Wpływy z Oddziałów	39.990

Rozchód.

Na:

1. Inwentarz	195·—
2. „Kronikę Farmaceutyczną"	11.360·—
3. Zapomogi wojskowe	1.000·—
4. Pensję sekretarza	23.165·—
5. Wydatki kancelaryjne	1.009·—
6. Materjały piśmienne	1.594·60
7. Portorja	186·50
9. Lokal, światło, opał	1.385·—
9. Wydatki różne	87·50
	39.982·60
Saldo na dzień 1 stycznia 1921 roku	7·40
	39 990·—

Skarbnik:
S. Giedroyć.

Z ODDZIAŁU MAŁOPOLSKIEGO „UNITAS".

Kursa maturyczne, sprawozdanie. Na kursa wpisało się początkowo 28 uczniów, w tem: słuchaczy uniw. 22, aspirantów 6, z Małopolski 20, z Kongresówki 8, mężczyzn 16, kobiet 12. W ciągu kursu ubyło: aspirantów 2, słuchaczy 10; z tych ostatnich uzyskało prawo studjów starego typu, bez matury 4, przeniosło się na uniw. lwowski 4. Do końca uczęszczało osób 16. Egzamin maturyczny odbył się w dniu 24 czerwca, przystąpiło doń kandydatów 9 (w tem: z Małopolski 9, mężczyzn 4, kobiet 5), odstąpiło 1, przystąpi po wpisaniu się na uniwersytet reszta osób 6.

Wszyscy kandydaci, którzy do egzaminu się zgłosili, złożyli go i uzyskali prawa zwyczajnych słuchaczy farmacji.

Kursa trwały przez 4 miesiące, godzin odbyło się 250, w tem: fizyki 44, historji 43, matematyki 41, języka polskiego 39, języka niemieckiego 39, psychologji i logiki 29, geografii 15. Koszta kursu wyniosły: 250 godzin po 250 Mk.—62.500 Mk., kierownik kursu po 2.000 Mk. miesięcznie — 8.000 Mk., razem 70.500 Mk. Koszta administracyjne ponosiło Tow. „Unitas" z własnych funduszów. Składki na kursa przyniosły 109.030 Mk., wydano 70.500 Mk., pozostało 38·530 Mk., które złożono na książeczkę Małopolskiego Banku dla handlu i przemysłu L. 22.158 do dalszej dyspozycji podpisanych organizacji.

Na cel kursów złożyli pp.: Adler 1.000 Mk., Angermann 2.000, Apflelbaum 500, Antecki 500, Bezucha 1.000, Biechoński 1.000, Bogdani 1.000, Brzękowski 1000, Bytomski 1.000, Dąbrowski Eugenjusz 500, Dąbrowski Roman 500, Dańczak 1.000, Drzymała 1.000, Ehrlich 1.000, Foltyński 1.000, Friedlein 500, Fusek 1.000, Ganszer 1.000, Gebauer 1.000, Georgeon 1.000, Goldfluss 1.000, Gorzecki 1.000 Göttinger 5.000, Grabowski 500, Grottger 1.000, Hrabar 1.000, Hodbot 500, Jahr 500, Janeczek 1.000, Janicki 1.000, Janoszek 1.000, Jarosz 1.000, Karpiński 2.000, Kawecki 500, Kijas 1.000, Konieczny 1.000, Kulczycki 500, Lankau 500, Łuczko 1.000, Marcisiewicz 1.000, Maraszewski 1.000, Masłowski 500, Matula (Kraków) 500, Matula (Radomyśl) 1.000, Mazaraki 1.500, Mieszkowski 1.000, Mieczyński 1.000, Mikucki 2.000, Natter 1.000, Nitribitt 1.000, Norek 1.000, Nowak 1000, Oświecimski 1.000, Oth 1.000, Pankiewicz 1000, Pawlikowski 1.000, Piątkowski 1.000, Podstawski 500, Poryles 1.000, Reczyński 1.000, Reder 1.000, Reichenberg 1.000, Reinfuss 1.000, Reischer 1.200, prof. Rostafiński 330, Rosenberg 500, Rydel 1.000, Ryłko 1.000, Serwacki 500, Schneider (Kraków) 2.000, Schneider (Brzeszcze) 1.000, Schulbaum 1.000, Silberstein 1.000, Skowroński 1.000, Sokalski 1 000, Stasiniewicz 1.000, Stoeger 1.000, Świtalski 1.000, Szwed 1.500, Szymonowicz 1.000, Tabeau 1.000, Tarczyński 1.000, Tokarzewski 1.000, Troskolański 1.000, Wiszniewski (Kraków) 21.000, Zagórski 1.000, Żeliński 1.000, Zubrzycki (Limanowa) 500. Razem **109.030 Mk.**

Podając niniejsze sprawozdanie rachunkowe do wiadomości, składamy w imieniu słuchaczy farmac. wszystkim, którzy do zorganizowania kursów się przyczynili, serdeczne podziękowanie i uznanie.

Za Tow. Farmac. „Unitas" w Krakowie: *Z. Radwańska.* Za Gremjum. Apt. Gal. Zach. w Krakowie: *Masłowski.*

Godziny nadliczbowe. W myśl uchwał zebrań ogólnych i porozumienia z delegatami gremjum aptekarzy (patrz „Kronika" zeszyt 6), zwrócił się Wydział za pośrednictwem Zarządu gł. Związku do Ministerstwa Pracy o wyjaśnienie, czy pracownikom aptekarskim przysługuje prawo wynagrodzenia za godziny nadliczbowe (ponad 46 godz. tygodniowo t. j. niedziele i święta oraz dyżury nocne), w myśl ustawy

o czasie pracy. Na ręce Zarządu gł. nadeszła następująca odpowiedź:

Nr. 379/IV. Warszawa, dn. 13 lipca 1921.

Do
Związku Zawodowego Farmaceutów-Pracowników
w Rzeczypospolitej-Polskiej
w miejscu.

W odpowiedzi na powyższe pismo Ministerstwo Pracy i Opieki społecznej komunikuje, że Ustawa z dnia 18 grudnia 1919 r., o czasie pracy w przemyśle i handlu stosuje się również do pracy w aptekach. Praca w aptekach w godzinach nadliczbowych może się odbywać tylko za otrzymanem poprzednio zezwoleniem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej zgodnie z art. 6 a) i 16 wymienionej Ustawy.

Kierownik Departamentu Gł. Inspektor Pracy:
w. z. *St. Roszkowski.*

Wydział przekazał tę sprawę Okręg. Urzędowi Zdrowia.

CO NAM DAJE KASA CHORYCH*).

(Dokończenie).

Płaca ustawowa. Wedle wysokości zarobku dzieli się członków na grupy zarobkowe. Ilość grup zarobkowych oznacza zarząd kasy w swoim statucie, zatwierdzonym przez Min. Pracy Przeciętny, statutem kasy określony, zarobek dzienny każdej grupy stanowi t. zw. ustawową płacę dzienną. Np. dla grupy zarobk. 12 — 16 m. dziennie płacę ustawą oznaczono na 14 m., grupy zarobk. 74—86 m. na 80 m., gr. zar. od 200 m. wzwyż na 200 m. Do zarobku należy wliczać świadczenia w naturze.

Wkładka od członka wynosi $6^1/_2\%$ płacy ustawowej — a zatem od płacy ustawowej 14 M wyniesie 91 f. czyli miesięcznie M 27·30. od płacy ust. 80 M — M 5·20 czyli mies. M 156. od pł. ust. 200 M — M 13 czyli mies. M 390 (tydzień liczy się 7 dni, miesiąc 30 dni). Członkowie ubezpieczeni płacą $^2/_5$ należnej za nich wkładki, $^3/_5$ zaś płacą pracodawcy. W przykładzie naszym zatem płaci pracownik M 10·90. M 62·40 lub M 156, pracodawca M 16·40, M 93·60 lub M 234.

Za terminatorów i praktykantów, nie pobierających żadnego wynagrodzenia, całą wkładkę opłacają pracodawcy, kasa zaś zalicza ich do I grupy zarobk. z płacą ustawową M 3, wkładką mies. M 5·85 Podobnie za osoby, pobierające wynagrodzenie tylko w naturze, opłacają całą wkładkę pracodawcy.

Świadczenia kas chorych są następujące.

1) Dla członków *a)* w razie choroby: bezpłatna pomoc lekarska, zasiłek pieniężny, *b)* w razie połogu: bezpłatna pomoc lekarska, zssiłek połogowy, zasiłek dla matek karmiących, *c)* w razie śmierci: zasiłek na koszta pogrzebu.

Bezpł. pomoc lekarska zaczyna się od pierwszego dnia choroby i trwa do 26 wzgl. 39 tygodni. o ile choroby wcześniej się nie kończy. Pomoc lek. obejmuje również dostarczanie lekarstw, środków opatrunkowych, okularów i t. d.

Zasiłek pieniężny jest wypłacany od 3 dnia choroby wzgl. 1 dnia niezdolności do pracy, niewyłączając niedziey i świąt i wynosi 60% płacy ustawowej. W naszych zatem przykładach wynosi dziennie M 8·40, M 48 i M 1 20. — Praktykanci i terminatorzy nie pobierający wynagrodzenia ani w gotówce ani w naturze, zasiłku pieniężnego nie pobierają.

Zamiast pomocy lek. i zasiłku może kasa udzielać członkom leczenia i utrzymania szpitalnego wedle najniższej taryfy opłat.

O ile chory, leczony w szpitalu z pracy swej utrzymuje jedną lub więcej osób, kasa wypłaca mu nadto t. zw. zasiłek domowy, równy połowie zasiłku pieniężnego. Nie mający nikogo na utrzymaniu otrzymuje 10% płacy ustawowej.

Zasiłek pogrzebowy równa się 3-tygodniowej płacy ustawowej. Przy poprzednich zatem przykładach płacy ustawowej 14, 80 i 200 M wynosi 294, 1690 i 4200 M.

Zasiłek połogowy wypłace kasa przez 8 tygodni, w wysokości całej płacy ustawowej; zamiast połowy zasiłku może kasa udzielić: *a)* utrzymania i leczenia w zakładzie dla położnic, *b)* pomocy i opieki pielęgniarskiej.

2) Świadczenia dla rodzin członków są nast.: *a)* w rozie choroby bezpłatna pomoc lekarska i lekarstwa w ciągu najwyżej 12 tygodni, *b)* w razie połogu: pomoc położnicza, zasiłek dla karmiących, wynoszący połowę takiegoż zasiłku członków obowiązkowo ubezpieczonych. Koszta leczenia szpitalnego pokrywa kasa najwyżej za 13 tygodni (*a*, *b*), W razie śmierci: zasiłek pogrzebowy równy połowie zasiłku pogrz. członka obow. ubezpieczonego.

Pomocy lekarskiej na rachunek kasy chorych mogą udzielać tylko lekarze, z którymi kasa zawarła pisemną umowę. Lekarstwa i środki lecznicze są wydawane członkom na rachunek kasy tylko na pisemne zlecenie lekarza kasy.

*) P. "Kronika" Nr. 4-5.

Z USTAW I ROZPORZĄDZEŃ.

Eksp. Okr. Urz. Zdrowia.

W sprawie wizytacji aptek w odpowiedzi na wątpliwości Magistratu m. Krakowa nadesłał Okręg. Urząd Zdrowia następujące wyjaśnienie:

Na tamtejsze pismo z dnia 12 kwietnia 1921 roku, L. 1519/Fiz., wyjaśnia się, że rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 20 stycznia 1921 r., Dz. U. R. P. Nr. 10 poz. 63, przekazując inspektorom farmaceutycznym, jako organom władz administracyjnych drugiej instancji, fachową kontrolę nad produkcją i sprzedażą środków, wymienionych w rozp. Min. Zdrowia Publ. z dnia 5 marca 1920 r. „Monitor Polski" Nr. 69, pozostawia ogólną kontrolę nad Zakładami, wytwarzającymi i sprzedającymi poprzednio wspomniane środki, lekarzom urzędowym (powiatowym, miejskim), z tem jedynie ograniczeniem, że normalne i nadzwyczajne, szczegółowe i fachowe rewizje tych Zakładów przeprowadzić winien inspektor farmaceutyczny.

Ponieważ nie jest wykluczony przytem udział lekarza urzędowego, którego obecność jak i harmonijne współdziałanie z inspektorem farmaceutycznym będzie w wielu przypadkach nie tylko pożądanem, lecz wprost potrzebnem, przeto niema potrzeby obawiać się, aby równoczesne lub bezpośrednio po sobie następujące urzędowanie w aptekach, lub innych zakładach tego rodzaju lekarza urzędowego i inspektora farmaceutycznego, miało oddziaływać niekorzystnie na właściciela zakładu i jego personal, właśnie dlatego, że zakres działania obu tych czynników kontrolnych nie jest identyczny.

Okólnik do wszystkich Starostw i Magistratu miasta Krakowa. L. 1126/21, Kraków, dnia 15 maja 1921. Na skutek tutejszego przedstawienia z dnia 25 maja 1921, L. 1813, wyjaśnia Ministerstwo Zdrowia Publ. reskryptem z dnia 7 maja 1921, Nr. F. 12660/705/21, że aptekarzom, sprowadzającym towary z zagranicy, przysługuje przy ustalaniu cen sprzedażnych, w myśl rozp. Min. Zdrowia Publ. z dnia 19 lutego 1921 Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 108, prawo doliczania do ceny zakupu należytości celnych; doli-

czanie zaś kosztów przewozu i opakowania winno być traktowane jako przekroczenie taksy.

O tem zechce Starostwo (Magistrat) zawiadomić interesowanych do zastosowania się.

Okólnik do wszystkich Starostw i Magistratu miasta Krakowa. L. 40.45/21, Kraków, dnia 9 maja 1921 r.

Wobec wielokrotnie powtarzających się zażaleń, złożonych w tutejszym Urzędzie przez lekarzy i osoby prywatne, że w aptekach nie wypełnia się należycie sygnatur na naczyniach z lekarstwami i nie uwidacznia na receptach ceny i firmy apteki, zechce Starostwo (Magistrat) zwrócić uwagę kierownikom aptek swojego okręgu na obowiązujące dotąd rozporządzenie b. autr. Ministerstwa spraw wewn. z dnia 28 stycznia 1908 r., Dz. u. p. Nr. 21, a w szczególności na postanowienia Nr. i wezwać ich do ścisłego przestrzegania przepisów tego rozporządzenia.

W razie zaś spostrzeżenia uchybień w tej mierze, zechce Starostwo zastosować postanowienia z §§ 41, 42 i 43 ustawy z dnia 18 grudnia 1906 r., Dz. u. p. Nr. 5 ex 1907.

Dr. Momidłowski m. p.
Kierownik Ekspozytury O. U. Zdrowia.

Z CHEMJI FARMACEUTYCZNEJ.

Praktyczną metodę oznaczania zawartości alkoloidów opracował aptekarz monachijski Dr. Rapp. Metoda zastosowana do potrzeb apteki przedstawia się w zarysie w następujący sposób: Alkaloidy z zakwaszonego wodnego roztworu, strącone jakąkolwiek zasadą (wyłączywszy amoniak), przechodzą do chloroformu. Resztki wody zostają gipsem związane. Z chloroformowego roztworu wytrąca się alkaloidy $^1/_{10}$ lub $^1/_{100}$ n kwasem solnym. Usunąwczy nadmiar kwasu, przyczem jako wskaźnika używa się czerwieni metylenowej, przystępuje się do obliczenia zawartości alkaloidu.

Coffeinum Natriobenzoicum, uzyskuje się jak wiadomo przez zmieszanie roztworu Natrium-benzoicum i Coffeiny. Ponieważ w handlu Natrium-benzoicum zawiera często Natrium carbonicum, więc Dall'Acqua stawia żądanie, by roztwór Coffein. natr. benzoicum do injekcji podskórnych sporządzano przez nasycenie roztworu Natrium bicarbonic. kwasem benzoesowym i dodanie następnie obliczonej ilości koffeiny.

KRONIKA BIEŻĄCA.

Z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Na drugi rok studjów farmac. uczęszczało w tym roku słuchaczy 58. Do magistury zostało dopuszczonych 42 kandydatów, do egzaminu poprawczego przystąpiło 3.

Dyplom magistrów farmacji uzyskali: 1) Bieniasz Edward (Rzeszów), 2) Brykman Herszek (Radom), 3) Damasiewiczówna Albina (Brzesko), 4) Dąbrowski Albin (Nowy Sącz), 5) Dobrowolska Marja (Chabówka), 6) Dniestrzańska Wanda (Delatyn), 7) Dutczyńska Zofia (Stanisławów), 8) Grzybowska Zofja (Czortków), 9) Ganszer Stefan (Strumień), 10) Kuziemski Piotr (Mokra), 11) Kawecka Janina (Nisko), 12) Kasprzycki Eugenjusz (Iwanisko), 13) Mirtyńska Janina (Sambor), 14) Laube Stefan (Sieradz), 15) Margulies Maks (Kraków(, 16) Polaczek Rafał (Cieszyn), 17) Paciorkówna Joanna (Myślenice), 18) Szczepkowski Tomasz (Majdan), 19) Skwarczyński Henryk (Łódź), 20) Tenenbaum Jakób (Skałat), 21) Tyrała Jerzy (Moczy-poręba), 22) Waloch Józefat (Częstochowa), 23) Weystrkówna Elżbieta (Przemyśl), 24) Weiss Bernhard (Borszczów), 25) Żrałek Marjan (Kielce); z odznaczeniem: 26) Białkowski Józef (Kielczygłów), 27) Chodnikiewicz Edmund (Warszawa), 28) Ćwiertniewicz Jan (Krościenko) 29) Leśnikowski Wiktor (Przasnysz), 30) Orłowski Konstanty (Płock), 31) Piotrowski Korneljusz (Łódź), 32) Rupprecht Józef (Częstochowa), 33) Sochacki Wiktor (Brzeżany), 34) Wolnicki Stefan (Ulina Mała).

Nie przystąpiło do egzaminów teoretycznych 3, reprobowano na 3 miesiące 8.

Z Koła Farmaceutów U. U. Jagiellońskiego. Zwyczajne walne zebranie Koła farmaceutów U. U. J. odbyło się dnia 24 czerwca b. r. przy obecności 35 członków. Po odczytaniu protokołu ostatniego zebrania dotychczasowy ustępujący Zarząd złożył swe mandaty i na czas wakacji wybrano Komisję przejściową, a jej pzzewodniczącym kol. Nowaka Witolda. Przewodniczący zebrania kol. Waloch przedstawił działalność Koła za rok ubiegły, które przedstawia się bardzo pomyślnie i tak z funduszu 12 tysięcy otrzymanego dzięki staraniom „Komisji zakupu książek“ od Senatu U. J., założono bibliotekę składającą się na razie z 43 podręczników; z czystego dochodu Koła w kwocie 9142·60 Mp., przeznaczono 2 tysiące Mp. na pożyczkę państwową (jako kapitał żelazny), 1 tysiąc na kapitał obrotowy, pozostającą resztę przeznaczono na zakupno książek. Po udzieleniu ustępującemu Zarządowi absolutorjum posiedzenie zamknięto.

W Kopenhadze wybuchł ogólny strejk farmaceutów, którzy postawili następujące żądania: 40% podwyżka płac, ustawowe wynagrodzenie za pracę w niedziele, święta i dyżury nocne, wstrzymanie napływu aspirantów, zaprowadzenie matury.

W Austrji niem. ogłosił „Farmaceut. Reichsverband“ na dzień 27 czerwca demonstracyjny półdniowy strejk w całem państwie pod hasłem: regulacja płac, sprawa reformy studjów, ustroju apt., ubezpieczenia pensyjnego. W dzień strejku mają być we wszystkich większych miastach Austrji urządzone przez Związek zebrania dyskusyjne na powyższy temat.

Na katedrę farmakognozji w wileńskim uniwersytecie powołał Wydział i Senat uniwersytetu Stefana Batorego Mr. Muszyńskiego z jednomyślną propozycją objęcia katedry farmakognozji.

Inspektorem farmaceutycznym na miasto Warszawę mianowało Min Zdrowia Publ. kol. Gustawa Zarta, prow. farm., który w dniu 1-go lipca objął urzędowanie.

Zmiana własności. Aptekę W. Ptaszyńskiego w Brzeźnicy nabył na własność W. Szulc.

— Apteka w Żarnowcu, woj. kieleckie, własność spadk. Popławskiego, przeszła w posiadanie St. Górbiela.

NADESŁANE.

Podaję do publicznej wiadomości, iż były dzierżawca mej apteki w Poroninie, Jan Hrabar, został z dzierżawy tej zarządzeniem Starostwa w N. Targu z dnia 4 maja b. r. L. 11320, zatwierdzonem orzeczeniem Namiestnictwa z dnia 28 maja L. VII. a. 66809/3094/21 przymusowo z powodu braku kwalifikacji usunięty.

Zarząd mej apteki z polecenia władz odebrałem z powrotem osobiście. Ostrzegam zatem wszystkich interesowanych, by p. Hrabarowi pod moją firmą nie udzielano żadnego kredytu, gdyż za takowy nie przyjmuję żadnej odpowiedzialności.

Mr Antoni J. Wilczek
właściciel apteki w Poroninie.

BILANS TOW. FARM. „UNITAS"

od 1 czerwca 1919 r. do 31 grudnia 1920 r.

Stan czynny	Mkp	f	Mkp	f	Stan bierny	Mkp	f	Mkp	f
Gotówka w kasie			269	56	Saldo (majątek Tow.)			69427	96
Efekty:									
1) ks. wkład. m. K. O. Nr. 135683 1182·37									
4% 11·82	1194	19							
2) „ „ „ „ 164101 380·17									
4% 3·80	383	97							
3) „ „ „ „ 65211									
(na im. Młodzież aptekarska) 11·62									
4% 0·11	11	73							
4) ks. wkład. m. K. O. Nr. 115487									
(na im. Młodzież aptekarska) 6·72									
4% 0·06	6	78							
5) ks. wkład. Banku dla handlu i przem. Nr. 12262 (fund. im. Alfreda i Gregorji Stepków) . 450·23									
4% 6·75	456	98							
6) ks. wkład. Banku dla handlu i przem. Nr. 14167 . . . . 201·07									
4½% 3·01	204	08							
7) ks. wkład. Banku dla handlu i przem. Nr. 22158 (krak. fund. Śmieszka) . . . . 18·60									
2% 0·27	18	87							
8) Austr. pożyczka Nr. 363 - 200 K	140	—							
9) Kwit tymcz. na pożyczkę odrodzenia Nr. 0510659 . . . 15000·—									
(depozyt Uniw. Jagiell.) % 368·75	15368	75	17785	35					
Wierzytelności:									
a) u różnych, P. K. O. Warszawa 12021·37									
P. K. O. Warszawa omyłka przy przeliczaniu K na Mkp 727·69	12749	06							
Wydział kondyc. magistrów	82	11							
Zarząd gł. a conto wkł. na r. 1921 . . .	1360	—							
„Ustrój aptekarstwa w Polsce" do rozprzedaży	1000	—							
Zaległe wkładki u członków	25687	10							
b) U dłużników . . . . . . 9504·51									
% 570·27	10074	78	50953	05					
Wartość inwentarza			420	—					
			69427	96				69427	96

Zamknięcie rachunkowe

za czas od 1 czerwca 1919 r. do 31 grudnia 1920 r.

Przychody	Mkp	f	Mkp	f	Rozchody	Mkp	f	Mkp	f
Zapas z d. 31 maja 1919 (gotówka) .			60	86	Lokal:				
Wkładki członków i wpisowe			35658	30	*a)* czynsz	1721	50		
Dary			7828	—	*b)* utrzymanie	227	50	1949	—
Dochód z pośrednictwa			2971	20	Podatek i ekwiwalent			21	48
„ z wydawnictw i druków . .			195	12	Administracyjne: portorja, telegramy, pisanie na maszynie, manip. P. K. O. i t. p.			10013	40
Zwroty pożyczek z odsetkami			4395	73	Buchalterka za prowadzenie książek .			1350	—
Prowizja P. K. O.			70	—	Wydawnictwo „Kron. farmaceut." . .			10903	55
Różne			1581	29	Druki			364	—
Do zwrotu jako mylnie nadesłane . .			91	70	„Ustrój aptekarstwa w Polsce" (do rozp.)			1000	—
„ „ na Poż Odrodz. i Cz. Krzyż			1261	19	Zapomogi			317	
					Wkładki do Zarządu głównego . . .			11860	—
					Na pożyczkę Odrodzenia	1300	—		
					%	368	75	1668	75
					Różne			1022	39
					Zwroty: nadesłane na Poż. Odr. i Cz. Krzyż	1261	19		
					mylnie nadesłane	91	70	1352	89
					Saldo d. 31 grudnia: 1920 gotówka .	269	56		
					P. K. O.	12021	37	12290	93
			54113	39				54113	39

Za Zarząd:

Sekretarz: *Mr. J. Radwańska.* Skarbnik: *Mr. M. Liśkiewicz.* Prezes: *Dr. M. Gatty-Kostyal.*

Za Komisję rewizyjną:

Mr. E. Zaufalowa, *Mr. R. Imerglück.*

ZAKŁADY CHEMICZNE „LAOKOON“

SPÓŁKA Z OGR. ODP.

WE LWOWIE, UL. LINDEGO 6.

FABRYKA CHEMICZNA
LAOKOON—LWÓW.

FABRYKA FARMACEUTYCZNA
KRONED—WIEDEŃ.

MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA FARMACEUTYCZNA WIEDEŃ 1913:
DYPLOM HONOROWY. — MEDAL ZŁOTY:

PREPARATY: GALENICZNE, NAUKOWE i PŁYNY MIANOWANE, CHEMICZNE, ORGANOZWIERZĘCE, DEZYNFEKCYJNE, KOSMETYCZNE, WETERYNARYJNE.

WSZELKIE WSTRZYKIWANIA PODSKÓRNE.

SPECJALNOŚCI: ALKARSODYLUM, NEOALKARSODYLUM, GLYCARSODYLUM, NOVASTETINUM, OPAGEN.

Specyfiki znanej marki „LAOKOON“, chemicznie i fizycznie są badane, wypróbowane i uznane przez pierwszorzędne powagi lekarskie i polecane przez Towarzystwo lekarzy lwowskich:

JODLYSIN, PEPTOFERLYSIN, ARSOFERLYSIN, GLYCEROPHOSPHAT, KOLA GRANULAE, KOLA TABLETKI, PIPERAZIN EFFERV., SPERMIN ESSENO. i INJ., MAMMID INJ. i PASTYLKI, OVARID, THYREID, HYPOPHYSID INJ., OPAGEN PASTYLKI i INJ., ANTICEPTOL, ALDORFORMINT, PURGEOL.

WSZYSTKIE LEKI OBJĘTE FARMAKOPEĄ A. VIII.

WYSTAWIAMY NA „TARGACH WSCHODNICH“.

FABRYKA przetworów chemicznych

DRA INŻ. ROBERTA HEISLERA

CHRAST obok CHRUDIM

GUAJACOLINA Dra Heislera. Acetyl-Menthylenguajacol. Zastosowanie: Zamiast przetworów dziegciowych i jodoformu w chorobach skórnych i t. d.

PEPSYNA Ph. VIII. i tabletki Dra Heislera.

PRZETWORY PODPUSZCZKI Dra Heislera.

FERRARSINAT Dra Heislera. Dragee. Nowy przetwór żelazowo-arsenowy z organicznie związanym arsenem

CALCIUM - DRAGEE Dra Heislera.

CALCIUM - WSTRZYKIWANIA Dra Heislera.

CINCHOPHAN-DRAGEE Dra Heislera (Acid. phenylcinchonic). Wypróbowany środek przeciw dnie.

LACTINA Dra Heislera. Wstrzykiwania mleka.

DIOLAN Dra Heislera. (Aethyl-Morphinum). Tabletki po 0.01, 0.015, 0.03 g. i w stanie sproszkowanym. Pod względem działania przewyższa Codeinę i jest mniej trujący.

JOHIMBINA Dra Heislera. Przetwór pod względem chemicznym zupełnie czysty i ścidawkowany. Rurki po 10 i 50 tabl. à 0.005 g. W handlu znachodzi się także pod nazwą „Corynina“ Dra Heislera.

CHOLAGOL Dra Heislera. Dragee. (Rurki zawierające 50 sztuk). Nowy skuteczny przetwór w kamicy żółciowej.

NOVOPON - SCOPOLAMINA Dra Heislera. Najsilniejszy środek do uśmierzania bólów, do wzmacniania narkozy i znieczulenia miejscowego i t. d.

ADRENALINA 1:1000 Dra Heislera. Flaszeczki po 15 i 30 gr. Wstrzykiwania.

ERGOTYNA Dra Heislera. Dragee. — Flaszeczki po 15 gr. i wstrzykiwania.

SALHYRSINA Dra Heislera. Wstrzykiwania przetworu arseno-rtęciowo-salicylowego.

HYDRARYGRUM SALICYL. anaesth. Dra Heislera.

PITUITRYNA Dra Heislera.

TABULAE OVARII, MAMMAE, CORPORIS, LUTEI, TESTIS, THYMI Dra Heislera.

ADRENALINA - PITUITRYNA Dra Heislera. Środek przeciw dychawicy oskrzelowej.

OTALGICYNA Dra Heislera. Wskazania: Ostre zapalenie ucha środkowego. Bóle ucha.

THYREOIDYNA Dra Heislera. Tabletki po 0.1, 0.3 i 0.5.

ARGOL Dra Heislera. Srebro kolloidalne w substancji i wstrzykiwaniach.

HrEROLAN Dra Heislera. (Diacetyl morphin). — Tabletki po 0.003 gr. Proszek.

ARGYROL Dra Heislera. (Argent. nucleinic). — Rurki po 1 g. W rozczynie 5—25% zamiast azotanu srebra i innych przetworów srebrowych. Nie drażni — działa głęboko i posiada łatwą rozpuszczalność.

NATRIUM KAKODYL i METHARSINAT Dra Heislera. Znakom. przetwory do wstrzykiwań i terapji arsenowej.

NOVOPON Dra Heislera. Zbiór wszystkich alkaloidów makowca (opium) w stanie trwałym i bezwzględnie czystym. Jako środek do uśmierzenia bólów przewyższa morfinę, przyczem nie zachodzi obawa przyzwyczajenia się. Nie pobudza do wymiotów i nie działa porażająco na jelita. W handlu znachodzi się w proszku, w rozczynie i wstrzykiwaniach

STYPTOGEN Dra Heislera. Środek do tamowania krwotoków.

CHLORAETYL Dra Heislera. Do znieczulania miejscowego i narkozy.

NOVOCAINA-ADRENALINA Dra Heislera. Posiada rozległe zastosowanie.

TRISALINA Dra Heislera. (Kakodyl - Glycerophosphat-Strychnina). Wstrzykiwania.

MORFINA - COFFEINA - ATROPINA itp. Wstrzykiwania Dra Heislera, trwałe wyjałowienie w szklanych ampułk.

Wszystkie przetwory znajdują się stale na składzie w Tow. akc. „PHARMA“ w Krakowie.
Jeneralny reprezentant: FRYDERYK FRANK w TARNOWIE, ulica Targowa 3.